

Ce tactici fiscale adopta statele europene în 2021? Ce ar trebui să facă România?

Dezbaterile ultimelor săptămâni s-au centrat în România pe deficitul bugetar, pe iminența creșterilor de taxe și pe apariția de noi tipuri de impozite. În plan european, însă, voci de diferite culori politice, aflate în poziții de conducere în mai multe instituții europene, atrag atenția asupra ”greșeli” majore pe care o pot comite guvernele – ”de a întări politica fiscală prea repede” – Laurence Boone, economistul-șef al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, cerând ”menținerea sustenabilității fiscale pe tot timpul perioadei de recuperare” - Consiliul Bugetar European. Și, atunci, ce este de făcut? Cum să finanțezi un deficit bugetar în creștere, fără să tai oxigenul firmelor, ci, dimpotrivă, să le alimentezi arderea?

”Unitate în diversitate”, motto-ul Uniunii Europene, pare să descrie mai actual și mai fidel decât și-a imaginat cineva politicile fiscale adoptate de statele membre pentru anul 2021. Germania a avut excedent bugetar din 2014, care se ridică în martie 2020 la 50 de miliarde de euro. România, în schimb, înregistrează cel mai mare deficit din Europa, de 4,6-4,7%, în 2019, an în care doar se vorbea despre apropierea unei posibile crize.

Anul 2021 se va dovedi, însă, unul crucial pentru toți, atât pentru Germania, care pare să renunțe, aproape cu regret, la ”fetișul austerității”, după cum declară Carsten Brzeski, economist șef ING Germania, cât și pentru România, care s-a împrumutat inclusiv în perioade de creștere economică, astfel încât acum 30 de lei din 100 vin din credite.

Ce ar fi de făcut? Să ne uităm în jur.

Polonia. Este statul cel mai aproape de noi ca distanța geografică, care a făcut parte, ca și România, din blocul estic. Dar, pe lângă măsurile de deducere a pierderii aferente anului 2020 din veniturile lui 2019 (cele de anul acesta sunt cu cel puțin 50% mai mici), Polonia se gândește la o nouă măsură menită să ajute capitalul local și să stimuleze crearea de locuri de muncă - așa numitul ”impozit estonian”.

Concret, firmele sunt taxate doar pentru partea din venitul plătit acționarilor sub forma dividendelor. Companiile nu vor plăti impozitul pe profit, dacă aceste profituri vor fi reinvestite și nu distribuite către acționari. Cu alte cuvinte, plata impozitului pe profit se va amâna pentru

momentul în care profiturile vor fi distribuite.

În Polonia, măsura este, desigur, implementată pentru a încuraja IMM-urile să se autosusțină prin folosirea profiturilor nedistribuite în operare. Astfel, noul tip de impozit se adresează IMM-urilor cu venituri mai mici sau egale cu 50 de milioane PLN (aprox. 11 milioane de euro), care îndeplinesc și următoarele criterii: nu dețin acțiuni în alte companii, angajează cel puțin trei persoane, cu excepția acționarului, venitul lor pasiv nu depășește venitul din exploatare și au costuri din investiții. Odată intrați în "program", contribuabilii vor plăti vreme de patru ani noul impozit. Dacă la finele acestui interval continuă să îndeplinească criteriile de eligibilitate, firmele vor mai beneficia de încă patru ani de "impozit estonian".

Până anul acesta, acest tip de impozit era utilizat de SUA, Estonia, Letonia și Macedonia. Recent a fost implementat și de Georgia și se intenționează implementarea lui și în Suedia și Germania.

Franța. Planul de 100 de miliarde de euro pentru "relansare și competitivitate", anunțat recent de guvernul francez, se bazează pe scăderea impozitelor percepute companiilor, în special a celor angajate în producție. Vorbim, în principal, despre o reducere a impozitului pe profit, a contribuțiilor întreprinderilor și a impozitelor datorate de acestea pe proprietate.

Astfel, în proiectul de buget pentru 2021 aprobat recent de Consiliul de Miniștri se vorbește despre o rată de impozitare de 28% a profitului, ajustată de la 33,3%, pentru companiile care au profituri de până la 500.000 de euro, în vreme ce întreprinderile ce depășesc această rată de profit vor plăti o taxă de 31%.

De această scădere ar beneficia, potrivit oficialilor francezi, 42% dintre întreprinderile de marime medie și 26% dintre marile companii.

Teoretic, la preluarea mandatului, președintele Emmanuel Macron se angaja la o reducere drastică a ratei de impozit pe profit, de la 33 la 25% până în 2022, Franța situându-se cu mult peste media OECD la acest tip de impozit, de 23,6%. Reforma era cerută de multa vreme de mediul de afaceri francez, foarte nemulțumit de ultimul loc ocupat de Franța în Indicele internațional al competitivității fiscale care reflecta povara fiscală mare care apăsă companiile locale.

Pentru omul de rând, guvernul francez vrea să reducă semnificativ nivelurile impozitelor pe veniturile personale, dar și să elimine complet, până în 2023, impozitele pe proprietate.

Germania.

Strategia fiscală a guvernului Merkel prevede oferirea de scutiri de 42,5 miliarde de euro până la finalul anului 2024. Scutirea de impozite va fi asigurată în câteva moduri diferite. Primul este prin creșterea indemnizației și a plafonului pentru care nu se plătesc impozite.

Astfel, guvernul federal intenționează să mărească pragul la 9.696 de euro în 2021 - ceea ce înseamnă că oricine câștigă sub acest nivel nu plătește impozit. Indemnizația este în prezent de 9.408 euro, prin urmare, contribuabilii se pot aștepta la o creștere de aproape 3,1 la sută. Guvernul federal intenționează, de asemenea, să abordeze așa-numita "progresie rece" - este ceea ce se întâmplă atunci când are loc o creștere a salariilor, care compensează doar inflația, și se aplică pentru statele care au implementat impunerea progresivă. Pentru a contrabalansa, în viitor, potrivit publicației Handelsblatt, guvernul dorește să ajusteze pragurile veniturilor pentru anumite rate de impozitare în conformitate cu inflația. Dacă adăugăm toate aceste reduceri fiscale planificate, milioane de oameni din Germania ar putea primi un venit net semnificativ mai mare în 2021 decât anul acesta. Cu toate acestea, merita menționat și faptul că se pare că se dorește creșterea ratelor de contribuție la securitatea socială pentru 2021, iar dacă acest lucru se va întâmpla, ar putea anula economiile realizate.

Italia. Menținerea cotelor reduse de TVA, prelungirea perioadei de plată a impozitului pe profit pentru anumiți contribuabili, dar și scutirea

de la plata contribuțiilor pentru noii angajați, acestea ar fi, pe scurt, principalele masuri fiscale adoptate de guvernul de la Roma.

Astfel, potrivit unui Decret intrat în vigoare la 15 august anul acesta, dar aplicabil și pentru anii următori, se ofera o opțiune pentru anumite întreprinderi afectate să își crească valoarea anumitor active și participări comerciale incluse în bilanțul perioadei în curs la 31 decembrie 2019, sub rezerva unei garanții (aceasta exclude proprietățile imobile deținute de companiile imobiliare). Se prelungește până la 30 aprilie 2021 plata impozitului pe profit de către contribuabilii care s-au confruntat cu o scădere de cel puțin 33% a cifrei de afaceri, comparativ cu aceeași perioadă din 2019.

În plus, pentru cei cu afaceri în turism sau divertisment se ofera o scutire de la plata impozitului local (municipal) pe bunurile imobiliare. Excepția totală de la plata impozitelor pe proprietate se va aplica, îndeosebi, pentru teatre, cinematografe și sali de concert, și în 2021, și în 2022. Facilități la plata contribuțiilor pentru primele șase luni și credite fiscale pentru hoteluri și unități de angajare sunt alte măsuri luate de autoritățile italiene.

Astfel, așa cum se poate lesne vedea, statele nu au apelat la creșteri de taxe, mai ales în contextul în care în Parlamentul European se va dezbate planul comun de relansare economică, unde se vorbește despre apariția de noi impozite, în special în zona "verde - eco" – o taxă pe reziduurile din plastic, taxa pe carbon, extinderea sistemului de tranzacționare a emisiilor, eterna taxă digitală sau taxa pe tranzacțiile financiare.

Pentru a putea susține relansarea economică, și România are nevoie de contribuabili cât mai sănătoși economic în această perioadă dificilă, care se pare că se va prelungi - criza de sănătate este departe să se fi sfârșit. În plus, țara noastră are de redresat dezechilibre economice și de recuperat un deficit structural, în condițiile în care nu toate piețele externe sunt stabilizate, iar semnalele privind redresarea economică a statelor nu sunt încurajatoare.

Ne dorim ca guvernul să înțeleagă că nu este singur și că mediul de afaceri este gata să pună umărul – a se vedea câte companii și-au plătit impozitele, deși puteau fi amânate, dar și că statul trebuie să însoțească companiile în lupta lor pentru supraviețuire – prin ajutoare de stat, facilități fiscale. De succesul acestui parteneriat depindem toți.